

Суди за землю Протасового яру: забудовники оскаржують природоохоронний статус

13 березня 2026 р., 13:36

657 0

Суди за землю Протасового яру: забудовники оскаржують природоохоронний статус

У столиці продовжуються судові спори навколо створення ландшафтного заказника “Протасів яр”. Так, нещодавно ТОВ “Протасів яр” добилося виключення зі складу цієї природоохоронної території належних йому ділянок загальною площею 16,5 га земля.

У цьому ж спорі Київській раді не вдалося переконати служителів Феїди у необхідності встановлення сервіту на ділянках, якими володіє вказана компанія – тобто доступу відвідувачів до них. Паралельно ТОВ “ХК “Енсо Груп” оскаржує створення заказника в частині ділянок площею 1,18 га, на якій розташоване його нерухоме майно. У свою чергу Генпрокуратура в

судовому порядку планує відібрати у того ж ТОВ “Протасів яр” його землю, вказуючи на те, що Київрада свого часу незаконно її продала. Фактично правоохоронці наразі займаються тим, що вже давно повинна була зробити міська влада. Адже громадськість наразі активно критикує керівництво столиці за те, що воно не підготувалося до створення цього заказника (у т.ч. не вирішило земельні питання) і що відповідне рішення Київради було “політичним” та “піарним”. Нагадаємо, воно було прийнято невдовзі після того, як на фронті загинув один із ініціаторів створення заказника Роман Ратушний.

Ще 5 березня 2026 року Північний апеляційний господарський суд у справі №910/6925/22 частково скасував [рішення](#) Київради №4907/4948 від 14 липня 2022 року щодо створення ландшафтного заказника місцевого значення “Протасів яр”, фактично скасувавши охоронний статус більшої частини його території.

Таким чином колегія суддів [задовольнила](#) вимоги ТОВ “Протасів яр” – власника двох земельних ділянок площею 16,5 га, які увійшли до цього заказника (загальна територія заказника – 21,6 га). Ця компанія вимагала визнати недійсними і скасувати відразу три пункти вищезгаданого рішення міськради – ці пункти стосувалися якраз включення належних їй ділянок до складу заказника, а також покладення на неї обов’язків щодо охорони вказаної землі із оформленням охоронного зобов’язання та щодо зміни цільового призначення ділянок на “для збереження та використання заказників”. Примітно, що первісним позивачем у цій справі була Київрада (про її вимоги мова йтиме нижче), а ТОВ “Протасів яр” подало зустрічний позов, який у результаті де-юре і було задоволено.

Позиція громадськості

Керівник благодійної організації “Київський еколого-культурний центр” (БО “КЕКЦ”) Володимир Борецький, який був одним із тих, хто просував ідею щодо створення вказаного заказника, [покладає провину](#) щодо програшу Київради в цьому судовому спорі саме на міську владу. За його словами, вказане рішення про надання охоронного статусу вказаній території було політичним. Йшлося про те, що Київрада порушила процедуру задля того, щоб “пропіаритися” – рішення про оголошення цієї території заказником було прийнято невдовзі після того, як на фронті загинув один із ініціаторів його створення Роман Ратушний, на честь якого і планувалося назвати цю природозахисну зону. Володимир Борецький наголошує, що він разом з колегами-екологами і юристами закликали міську владу спочатку повернути громаді усю землю на цій території, яка належить приватним компаніям, а лише потім надавати їй природозахисний статус. Однак, до таких зауважень ніхто не дослухався.

“Ми говорили про необхідність повернення землі до громади від забудовників через суди. Ми просили подумати про нещасну маму та батька Романа, для яких закриття заказника пам’яті їхнього сина буде черговим ударом. Але ніхто нас (“КЕКЦ”) та нашого друга, відомого київського юриста-захисника пам’яток культури та природи Олександра Дядюка, не

послухав. Київрада слухняно проголосувала за незаконне рішення про створення заказника, яке підготував “на колінках” апарат Кличка, преса бездумно розтрубила про цю чергову «перемогу» Кличка, а забудовники, почекавши коли спаде галас, подали до суду. І виграли апеляцію”, – підкреслив Володимир Борейко.

За його словами, програш Київради у цьому суді фактично відкриває шлях до забудови території, яку столична громада захищала у останні роки.

“У тому, що територію заказника суд зменшив, вина не суду (суд діяв у правовому полі), а Кличка, який створив цей заказник з порушенням ст. 51-53 Закону “Про природно-заповідний фонд України”. При створенні заказника було порушено процедуру – не було взято згоду на створення заказника від господаря даної земельної ділянки. А зараз Кличко, як кіт, який нашкодив, сховався в комірчині і мовчить. Нехай інші розгрібають. Київські забудовники ще раз довели, що вони є, мабуть, одними із найцинічніших представників українського бізнесу. Вони могли б подарувати цю ділянку громаді, шануючи пам’ять про Романа. Але цього не зробили”, – резюмував очільник БО “КЕКЦ”.

У свою чергу в ГО “Захистимо Протасів яр”, яка була третьою стороною у вказаній справі на боці Київради, [повідомили](#) про підготовку організацією касаційної скарги на рішення апеляційного суду. Також у ГО зазначили, що паралельно громаді потрібно захищати цю територію в рамках інших судових справ – про них [КВ](#) розповість нижче.

“Це був уже третій перегляд цієї справи в апеляції. Рішення набуває чинності в день проголошення. Так, забудова не почнеться вже завтра. Але це створює небезпечний прецедент і відкриває ширші можливості для знищення зеленої зони в майбутньому. Боротьба за Протасів яр триває. Але й існують інші судові справи, які можуть стати перешкодою для забудови. Протасів яр — це більше ніж ділянка землі. Це простір, який громада роками захищає від забудови. Ми і далі відстоюватимемо зелену зону та права міста і людей на неї”, – повідомили в ГО “Захистимо Протасів яр”.

Передісторія

Ще в середині минулого століття столична влада задекларувала ідею щодо створення на території Протасового яру природоохоронного або рекреаційного об’єкту. Так, у 60-х роках керівництво міста передала тут землю площею близько 30 га комунальному управлінню зеленого господарства для влаштування парку культури та відпочинку. Проте, фактично ніякі роботи там майже не проводилися – це була “дика” зелена зона посеред Києва. Перед розпадом Радянського союзу, на рубежі 80-90-х років, міська влада розглядала можливість будівництва в районі цієї місцевості (Протасів яр і Батієва гора) 4-рядної автомагістралі, але і цей проєкт залишився лише на папері: не в останню чергу через те, що проти цього виступив Інститут археології Національної академії наук (НАН) Української РСР. А вже через десятиріччя на землю в Протасовому яру покладали око забудовники: саме тоді були запущені процеси, які дадуть

старт протестам щодо необхідності захисту цієї місцевості.

Так, рішеннями [№13/734](#) від 3 лютого 2000 року та [№636/2046](#) від 21 жовтня 2004 Київрада погодила продаж трьох земельних ділянок у кварталі між декількома вулицями в районі Протасового яру загальною площею 16,57 га. Ділянка площею 0,1 га була продана фізичній особі Наталії Коваль для обслуговування житлових будинків і господарських будівель, а дві ділянки площею 16,47 га – компанії ТОВ “Протасів Яр” для будівництва житлового комплексу з об’єктами соціально-культурного та побутового призначення. У тому ж 2004 році це ТОВ викупило згадану ділянку площею 0,1 га і отримало від Київради погодження використовувати її для будівництва житлового комплексу з об’єктами соціально-культурного та побутового призначення.

Крім того, 15 липня 2004 року Київрада [рішенням](#) №419/1829 погодила передачу в оренду ТОВ “Джі Ел Груп” земельної ділянки площею 0,75 га на вул. Протасів яр, 39 на термін 10 років “для експлуатації та обслуговування складських приміщень” – вищезгаданих складів.

Надалі, [рішенням](#) міськради №440/3274 від 1 жовтня 2007 року, цю ділянку було передано вже ТОВ “Холдингова компанія (ХК) “Енсо Груп” (фактично правонаступник “Джі Ел Груп”). При цьому, Київрада додала до цієї землі ще “сусідні” 0,31 га (таким чином її площа зросла до 1,06 га), а також ще одну розташовану поруч ділянку площею 0,12 га в межах червоних ліній. Тоді було вирішено, що термін оренди усієї цієї землі загальною площею 1,18 га має скласти 5 років. При цьому, вказаним рішенням було змінено цільове призначення двох новосформованих ділянок – їх було дозволено використовувати “для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-торговельного центру з вбудовано-прибудованими приміщеннями, підземним паркінгом, влаштуванням надземних парковок та комплексним благоустроєм території”.

Крім того, у 2007-2008 роках три ділянки у Протасовому яру загальною площею 3,85 га отримали в оренду ще дві компанії – ТОВ “Бора” і ТОВ “Інтербуд Компані”. Їхнє цільове призначення було у т.ч. для “будівництва житлово-офісно-торгівельного комплексу” і “житлового будинку”. Протягом наступного десятиріччя передана вищезгаданим чотирьом суб’єктам господарювання земля ніким не освоювалася і фактично використовувалася громадою у якості зони відпочинку. Наприклад, узимку в Протасовому яру мешканці Києва каталися на лижах та санях – такому дозвіллю сприяють високі пагорби у цій місцевості.

Але, зважаючи на те, що такий масив землі в столиці не може “простоювати” вічно, врешті-решт один із землекористувачів вирішив скористатися своїм правом щодо забудови. Мова йде про ТОВ “Бора”. Як писала [КВ](#), у 2018 році компанія через суд отримала від Департаменту містобудування та архітектури Київської міськдержадміністрації (КМДА) містобудівні умови та обмеження на проєктування будівництва житлово-офісно-торговельного комплексу з готелем та паркінгом на орендованій нею ділянці площею 2,78 га.

У тому ж році ця земля була передана в оренду ТОВ “Дайтона Груп”, яке в 2019-ому отримало від Державної архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ) дозвіл на будівництво першої черги цього комплексу. Надалі він отримав назву ЖК “Tourbillon” (девелопер – “Daytona Group”) і мав би складатися з трьох “башт” поверховістю 31-32 поверхи (надалі з’явилася інформація про 40 поверхів. – [КВ](#)), об’єднаних стилобатом.

У цей же період розпочалася боротьба громади Солом’янського району проти забудови Протасового яру. Протести очолив активіст Роман Ратушний. Місцеві мешканці неодноразово здійснювали спроби зупинити будівельні роботи (наприклад, в травні 2019 року [повалили будівельний паркан](#)), проводили мітинги біля різних держорганів, подавали позови до судів з питань, які стосуються проведення будівельних робіт, відвідували засідання Київради з вимогами не допустити зведення у цій місцевості “житлових свічок” та створення парку тощо. І врешті-решт усе це дало результат.

28 липня 2020 року столична міськрада прийняла два рішення стосовно долі Протасового яру – [№59/9138](#) “Про повернення статусу території зелених насаджень загального користування земельними ділянками у парку відпочинку Протасів Яр у Солом’янському районі Києва” та [№60/9139](#) “Про заяву Київради щодо ситуації із намірами забудови території Протасового яру”.

Згідно з першим рішенням, Київрада визнала рішення про передачу ділянки на вул. Миколи Амосова в оренду ТОВ “Бора” таким, що не відповідає інтересам громади; скасувала зміни до Генплану Києва в частині переведення цієї землі з території громадської та житлової забудови до території зелених насаджень загального користування; скасувала виключення цієї землі з Програми розвитку зеленої зони Києва та концепції формування зелених насаджень і поклала на КМДА зобов’язання вжити організаційно-правові заходи, спрямовані на реалізацію відповідних пунктів.

У відповідності до другого рішення столична міськрада затвердила зміну категорії земельних ділянок в Протасовому яру (із земель житлової та громадської забудови на категорію земель іншого природоохоронного призначення); доручила КО “Київзеленбуд” здійснювати експлуатаційне утримання зелених насаджень в Протасовому яру та забезпечити благоустрій цих територій; підтримала звернення до інституту Археології НАН України, Міністерства енергетики та захисту довкілля і Міністерства культури, молоді та спорту з клопотанням щодо розроблення нормативних документів для створення регіонального ландшафтного парку “Протасів яр” та захисту цієї території тощо.

ТОВ “Дайтона Груп” не погодилось із прийняттям згаданих двох рішень та ініціювало їхнє скасування в судовому порядку, але безуспішно – 24 грудня 2021 року Касаційний адміністративний суд повністю [відмовив](#) компанії в задоволенні її вимог. У свою чергу, Київрада у січні 2021 року [звернулася](#) до Господарського суду Києва з позовом щодо визнання недійсним договору суборенди земельної ділянки площею 2,78 га. Судовий спір по даній справі тривав рік, і врешті-решт 19 січня 2022-го Касаційний господарський

суд **повністю задовольнив** вимоги Київради.

Крім того, у березні 2021 року столична міськрада **відмовила** ТОВ “Інтербуд Компані” у поновленні договору оренди ділянки в Протасовому яру. Таке рішення було прийнято керівництвом міста у зв’язку з тим, що орендар протягом 12 років з моменту укладення цієї угоди не використовував цю землю за цільовим призначенням. Тобто, не забудував її. Ще однією підставою для відмови стали звернення громадськості щодо створення “офіційної” зеленої зони в Протасовому яру.

Як зазначалося вище, надалі, у липні 2022-го, Київрада оголосила Протасів яр ландшафтним заказником. Це трапилося через місяць після того, як вищезгаданий Роман Ратушний, який був військовослужбовцем 93 окремої механізованої бригади “Холодний Яр”, загинув у бою під містом Ізюм на Харківщині.

Згідно з прийнятим рішенням, цей природоохоронний об’єкт повинен охоплювати територію загальною площею 20,505 га – йдеться про сім земельних ділянок. Як вказано в документі, три ділянки загальною площею 1,14 га належать територіальній громаді Києва і на праві постійного користування використовуються КО “Київзеленбуд” (вочевидь, це саме та земля, яку свого часу орендувало ТОВ “ХК “Енсо Груп”); одну ділянку площею 2,78 га у територіальній громаді орендує ТОВ “Бора”; ще три ділянки площею 16,57 га на праві приватної власності належать ТОВ “Протасів яр”.

У затвердженому Київрадою проєкті рішення було зазначено, що усі ці землекористувачі повинні забезпечити охорону даної території з оформленням охоронного зобов’язання, а також “вжити організаційно-правові заходи щодо зміни діючого цільового призначення (різні ділянки мають різне призначення. – **КВ**) на цільове призначення “для збереження та використання заказників”.

У пояснювальній записці до цього документу вказано, що ініціатором створення даного ландшафтного заказника виступила вищезгадана ГО “Захистимо Протасів яр”, яка ще у липні 2020 року направила відповідне клопотання до Київради. Головною метою прийняття цього рішення називалося збереження ландшафтного та біологічного різноманіття унікальних природних комплексів згаданої місцевості, задля чого, на вимогу вказаної ГО, на вказаній території має бути заборонена забудова та вирубка дерев. Також у науковому обґрунтуванні до проєкту рішення, яке на розгляд столичної міськради подала ГО “Захистимо Протасів яр”, повідомляється про історичну цінність даної місцевості, адже вона входить до ареалу формування стародавнього Києва, і раніше на цій території знаходили археологічні пам’ятки.

При цьому, в письмовому обґрунтуванні невідкладності, яке підготував Віталій Кличко, також уточнювалося, що прийняття даного рішення спрямоване “на здійснення мрії керівника ГО “Захистимо Протасів яр” Романа Ратушного”, який боровся за те, щоб дана територія залишалась

зеленою зоною його улюбленого міста.

Того ж дня Київрада прийняла ще два рішення, які стосувалися використання землі в Протасовом яру. Так, міськрада [рішенням](#) №4905/4946 визнала нікчемним договір оренди ділянки площею 2,78 га, який було укладено з ТОВ “Бора”. У рішенні зазначалося, що ця угода порушує публічний порядок, адже була укладена всупереч інтересам громади. У зв’язку з цим Департаменту земельних ресурсів КМДА було доручено вжити заходів державної реєстрації припинення права оренди.

Крім того, тоді ж Київрада [внесла зміни](#) до свого рішення від березня 2021 року, яким ТОВ “Інтербуд Компані” було відмовлено в поновленні договору оренди ділянки площею 0,7 га на вул. Протасів Яр та вул. Миколи Амосова у Солом’янському районі”. Йшлося про одну з ділянок, яка в рішенні про створення ландшафтного заказника позначена як така, що знаходиться в користуванні КО “Київзеленбуд”. Так, столична влада скасувала переведення цієї ділянки з території житлової і громадської забудови до території зелених насаджень.

Надалі, 19 вересня 2024 року, Київрада прийняла ще три рішення, які мають сприяти створенню та оформленню заказника в Протасовому яру. Так, [рішенням](#) №27/9835, зокрема, було визнано нечинним вищезгадане рішення міськради від 21 жовтня 2004 року про продаж землі ТОВ “Протасів яр”. У свою чергу, ще одним [рішенням](#) від 19 вересня минулого року, №28/9836, столична влада доручила Департаменту захисту довкілля та адаптації до зміни клімату КМДА розробити і передати на затвердження Київради Положення про ландшафтний заказник місцевого значення “Протасів яр” ім. Р. Ратушного і розробити екологічний паспорт цієї території. Цим же рішенням Київрада визнала за необхідне “мирне врегулювання спору з ТОВ “Протасів яр”, яке незгодне зі включенням своїх ділянок до складу заказника.

Крім того, цього ж дня Київрада ухвалила [рішення](#) №29/9837 яким було погоджено викуп у ТОВ “Протасів яр” належних компанії ділянок площею 16,5 га і розташованих на ній об’єктів нерухомості загальною площею понад 1,3 тис. кв.м. Задля цього Київрада мала б протягом одного року провести переговори з компанією, а після цього – затвердити викупну ціну усього майна.

Втім, реалізувати такі плани столична влада не змогла. І врешті-решт 23 жовтня 2025 року Київрада [рішенням](#) №178/10645 продовжила термін реалізації вищезгаданого рішення №29/9837 ще на рік. Фактично це було реакцією керівництва міста на критику громадськості, яка була незадоволена тим, що фактично міськрада з КМДА нічого не зробили у цьому напрямі.

Про судові спори

Улітку 2022 року Київрада подала вищезгаданий позов у справі №910/6925/22. Так, столична влада висунула до ТОВ “Протасів яр” вимогу щодо встановлення земельного сервіту на ділянках, які належать цій

компанії – тобто щодо забезпечення доступу відвідувачів до цієї природоохоронної території без вилучення землі у власника. В обґрунтування своїх вимог у міськраді зазначили, що ця земля має “важливе природоохоронне та археологічне значення, фактично використовуються мешканцями територіальної громади Києва та Солом`янського району для рекреації, проведення особистого дозвілля, задоволення естетичних потреб, виходу домашніх тварин”. При цьому, в Київській міській раді підкреслили, що так як компанія не здійснює на цій землі господарської діяльності, втручання в її права з боку громади буде мінімальне.

Також у муніципалітеті повідомили, що забезпечення функціонування ландшафтного заказника місцевого значення “Протасів яр” не може бути здійснено в інший спосіб, ніж встановленням сервітуту, оскільки вказана ТОВка може обмежити доступ відвідувачів до земельних ділянок, здійснити забудову або в інший спосіб перешкодити реалізації вищезгаданого рішення №4907/4948 від 14 липня 2022 року.

У свою чергу, у ТОВ “Протасів Яр”, яке було відповідачем та позивачем за зустрічним позовом, зазначили, що Київською міською радою при прийнятті вказаного рішення було порушено визначений Законом України “Про природно-заповідний фонд України” порядок оголошення територій ландшафтним заказником місцевого значення. Зокрема, йдеться про те, що столична влада не отримала згоди цієї компанії на включення належних їй ділянок до цієї природоохоронної території. Відповідно, зі складу заказника фактично потрібно виключити вищезгадані ділянки площею 16,5 га. При цьому, у ТОВ “Протасів яр” вважають, що і встановлення сервітуту порушить права компанії “на мирне володіння майном”.

Ще 21 грудня 2022 року Господарський суд Києва **відмовив** міськраді в задоволенні її вимог та водночас повністю задовольнив позов ТОВ “Протасів яр”. Надалі ця справа розглядалася судами різних інстанцій у декілька кіл, поки 2 липня 2025 року Касаційний господарський суд **не відправив** її на розгляд апеляційного суду, який, як зазначалося вище, 5 березня знову задовольнив вимоги ТОВ “Протасів яр”.

Також на початку 2025 року до Господарського суду Києва надійшов ще один позов щодо скасування окремих пунктів все того ж рішення міськради №4907/4948 від 14 липня 2022 року (справа №910/1264/25). Його було подано вищезгаданим ТОВ “ХК “Енсо Груп”. Фактично компанія висунула вимогу щодо виключення зі складу заказника “Протасів яр” двох ділянок загальною площею 1,18 га

Так, у “ХК “Енсо Груп” підкреслили, що після закінчення строку договору оренди ця ТОВка вчиняла дії щодо поновлення угоди, однак добитися свого не змогла. Втім, мовляв, по факту, компанія продовжувала користуватись вказаними земельними ділянками для здійснення своєї господарської діяльності, оскільки на них знаходиться нерухоме майно, що належить цій ТОВці – чотири металевих склади загальною площею 1,5 тис. кв.м. З огляду на це у “ХК “Енсо Груп” зазначили, що під час створення ландшафтного заказника місцевого значення «Протасів яр» не було дотримано вимог

Закону України «Про природно-заповідний фонд України», а включення спірних ділянок до його складу відбулося з порушенням законодавства. Йшлося знову ж таки про те, що у ексорендаря землі і власника розташованого на ній нерухомого майна “не спитали думку” щодо оголошення цієї території заказником.

При цьому, у ТОВці зазначили, що до початкового варіанту проєкту рішення щодо створення заказника “Протасів яр” не було включено ділянки, які орендувала “ХК “Енсо Груп”. У цьому документі, мовляв, вони “з’явилися” пізніше – їхнє включення до складу заказника у липні 2022-го спочатку було погоджено комісіями Київради з питань архітектури, містобудування та земельних відносин та з питань екологічної політики, а потім таке коригування підтримала й міськрада на пленарному засіданні.

24 вересня 2025 року столичний госпсуд [повністю відмовив](#) ТОВ “ХК “Енсо Груп” в задоволенні його вимог. Так, у суді зазначили, що нерухоме майно розташоване лише на одній з двох ділянок, які раніше орендувала компанія. Крім того, зазначалося, що ці ділянки передавалися ТОВці не для обслуговування належного їй нерухомого майна, а під нове будівництво. Однак, воно не було здійснено у т.ч. через непоновлення договору оренди. При цьому, за висновками суду оголошення заказника жодним чином не впливає на право “ХК “Енсо Груп” клопотати про виділення йому земельної ділянки під нерухомим майном, проте виключно для його обслуговування і з урахуванням обмежень, передбачених для природно-заповідного фонду.

Невдовзі після цього ТОВ “ХК “Енсо Груп” подало апеляційну скаргу на вказаний судовий вердикт до Північного апеляційного господарського суду. Її розгляд [заплановано](#) на 24 березня 2026 року.

Крім того, ще навесні 2025 року до Господарського суду [була подана](#) ще одна позовна заява, від якої може залежати доля заказника “Протасів яр” (справа №910/4258/25). Йдеться про позов Генеральної прокуратури щодо скасування вищезгаданого рішення Київради №424/1834 від 15 липня 2024 року щодо передачі двох ділянок у власність ТОВ “Протасів яр”, а також щодо повернення цієї землі в комунальну власність. Наразі у реєстрі судових рішень нема подробиць стосовно того, чим саме правоохоронці обґрунтовують свої вимоги, однак зазначається, що, на думку прокурорів, Київрада порушила законодавство, здійснивши продаж цих ділянок.

Наразі ця справа ще не розглянута по суті – однією з причин було те, що тривалий час служителі Феміди вимагали від правоохоронців сплатити на депозитний рахунок Господарського суду Києва “компенсацію” за ці ділянки. Йшлося про те, що якщо ТОВ “Протасів яр” програє, воно відразу має отримати назад сплачені ним кошти за цю землю – на даний момент сума невідома, але вона, мовляв, має дорівнювати вартості ділянок, встановленій за результатами експертно-грошової оцінки.

Чий інтереси?

За даними аналітичними системи Youcontrol, столичне [ТОВ “Протасів яр”](#) (орендар ділянок площею 16,75 га в Протасовому яру) було

zareєстроване в листопаді 2000 року. Кінцевими бенефіціарами цієї компанії вказані мешканці Києва Сергій Лагур та Андрій Попов (також є керівником даного ТОВ), а засновником – кіпрська фірма “Mooncell Limited”. Директором ТОВ “Протасів яр” зазначено Олексія Попова.

Сергій Лагур – український підприємець, президент [Федерації тенісу України](#), колишній виконавчий директор та член спостережної ради банку “Надра”. У 2020 році він зайняв 81 місце в рейтингу найбагатших українців за [версією](#) видання “Новое время” та інвестиційної компанії “Dragon Capital” – тоді його статки оцінювалися в 170 мільйонів доларів США. Українські медіа [називають](#) його одним із співвласників бізнес-групи “Континіум”, основним активом якої є мережа автозаправок “WOG”. Ще однією ключовою особою цієї бізнес-групи система Youcontrol [називає](#) Степана Івахіва – нардепа VII-IX скликань (у поточній каденції парламенту є безпартійним та входить до групи “Партія “За майбутнє”).

У свою чергу, Олексія Попова захисники Протасового яру [пов’язують](#) із оточенням депутата Київради [Володимира Ялового](#) (фракція “Єдність”) та нині покійного ексмера Києва і депутата VII-IX скликань столичної міськради [Олександра Омельченка](#).

ТОВ “ХК “Енсо Груп” було zareєстроване у січні 2000 року. Його керівником зазначено Наталію Салівоненко, а засновниками – англійську компанію “Квад Ессетс Лімітед” і киянку Галину Когут, яка разом з мешканкою смт Брусилів Житомирської області Яніною Бісик є кінцевими бенефіціарками “ХК “Енсо Груп”.

Вказана ТОВка, можливо, входить до орбіти впливу Євгенія Бесараба – столичного бізнесмена, який відомий як колишній топменеджер у «Діамантбанку» і девелоперській компанії «St. Sophia Homes». У 2019 році “Наші гроші” [повідомляли](#), що ці активи контролюються екс-нардепом Миколою Мартиненком (III-VIII скликання Верховної Ради, востаннє обирався від “Народного фронту”) і його оточенням.

Зокрема, Бесараб був офіційним співвласником “ХК “Енсо Груп” з 2007 по 2020 роки (з перервами). При цьому, надалі, у 2020-2022 роках кінцевим бенефіціаром даної компанії був Дмитро Когут (вочевидь, родич нинішньої її співвласниці Галини Когут), який також є директором [ТОВ “Підприємство “Київ”](#), яке система Youcontrol відносить до групи компаній родини Бесараб.

Що стосується інших землекористувачів ділянок в Протасовому яру, то вони мають інших офіційних та неофіційних власників. Так, власником [ТОВ “Інтербуд Компані”](#) є Сергій Кудрій, який zareєстрований у місті Багачеве (Ватутіне) Черкаської області. У свою чергу, [ТОВ “Бора”](#), ймовірно, входить до сфери впливу Вадима Столара – народного депутата України VI і IX скликань (обирався від “Партії регіонів” та “Опозиційної платформи – За життя” відповідно) і депутата Київради VII скликання (самовисуванець). Зокрема, керівник вказаної компанії Олександр Сліпко у 2017 році [діяв](#) як представник Столара по довіреності при купівлі для останнього будинку та ділянки у Києві. Інших прямих підтверджень зв’язків з ним наразі знайти

важко.

Нагадаємо, Столару приписують значний інтерес у сфері будівельного бізнесу столиці. Зокрема, згідно з даними розслідування “Економічної правди”, він разом з іншими бізнесменами неформально контролює або раніше контролював відомих столичних забудовників “IB Alliance”, “ENSO” і “bUd Development”. Сам Столар таку інформацію **КВ** неодноразово заперечував.

А ось **ТОВ “Дайтона Груп”** захисники Протасового яру неодноразово **пов’язували** із оточенням Геннадія Корбана – дніпровського бізнесмена, ексголови партії “Укроп” (2015-2016 роки), заступника Ігоря Коломойського у ті часи, коли останній в 2014-2015 роках очолював Дніпропетровську облдержадміністрацію (ОДА). Сам Корбан **заперечував** свою причетність до потенційної забудови Протасового яру, і прямих зв’язків з ним **КВ** знайти не вдалося.

Департамент земельних ресурсів КМДА з 29 червня 2021 року очолює **Валентина Пелих** (виконувала обов’язки керівника цієї структури з 2 квітня 2021 року). Вона наразі є **підозрюваною** в рамках справи щодо ймовірного захоплення земельної ділянки під колесом огляду на Контрактовій площі. Наразі сферу земельних відносин столиці контролює заступник голови КМДА **Владислав Андронов**.

Олександр Глазунов

КиївВлада

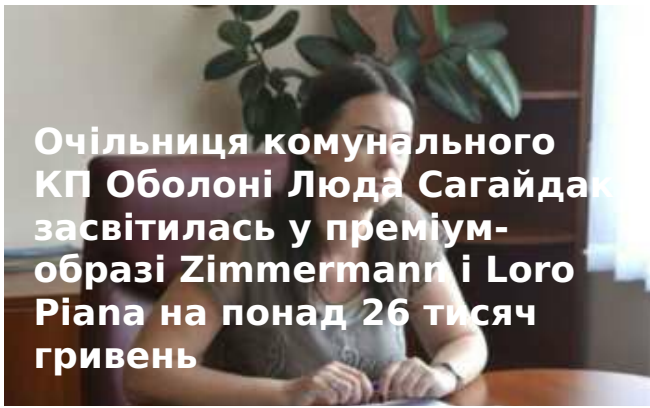
Петро Гармаш

ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

Відповідає за якість та точність матеріалів перед публікацією. Має досвід роботи у друкованих та онлайн-виданнях, займається фактчекінгом.

Теги: [ТОВ Дайтона Груп](#) [ТОВ Бора](#) [ТОВ Інтербуд Компані](#) [ТОВ ХК Енсо Груп](#)
[Яловий Володимир](#) [Омельченко Олександр](#) [ТОВ Протасів Яр](#) [Протасів Яр](#)
[Ратушний Роман](#) [Андронов Владислав](#) [Пелих Валентина](#) [Чиновники](#)

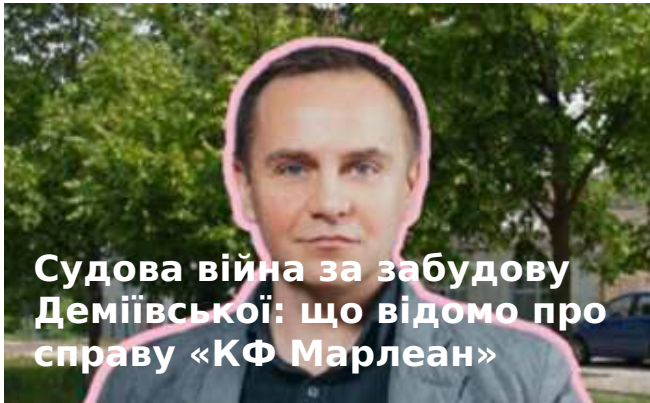
Читайте по темі:

Очільниця комунального КП Оболоні Люда Сагайдак засвітилась у преміум-образі Zimmermann і Loro Piana на понад 26 тисяч гривень

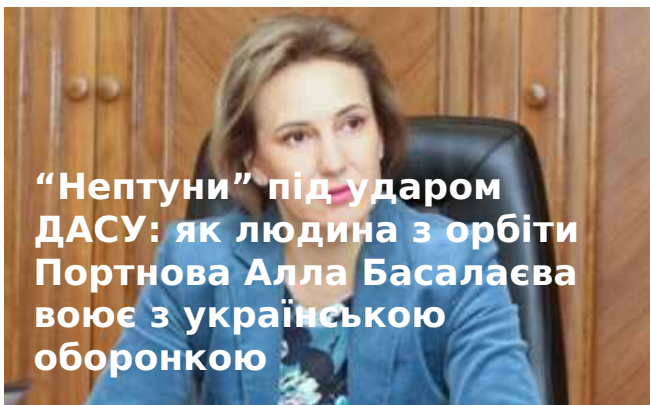
Від фінансових зловживань до сексуальних злочинів: поліція висунула нові звинувачення колишньому принцу Ендрю

Судова війна за забудову Деміївської: що відомо про справу «КФ Марлеан»

Зміна епох у Британії: Мусульманський капелан благословив нового очільника Бірмінгема під час офіційної урочистості

“Нептуні” під ударом ДАСУ: як людина з орбіти Портнова Алла Басалаєва воює з українською оборонкою

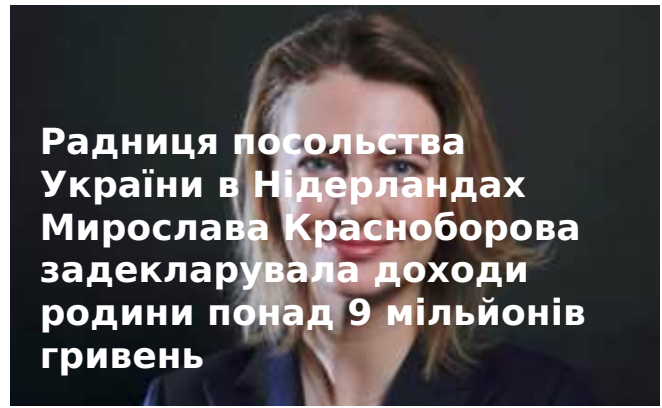
Уряд скасував вимоги службових відряджень: жінки-чиновниці та судді отримали право на вільний виїзд

У Павлограді замовили ремонт колектора з дорогим піском та дешевим асфальтом за 52 мільйони гривень

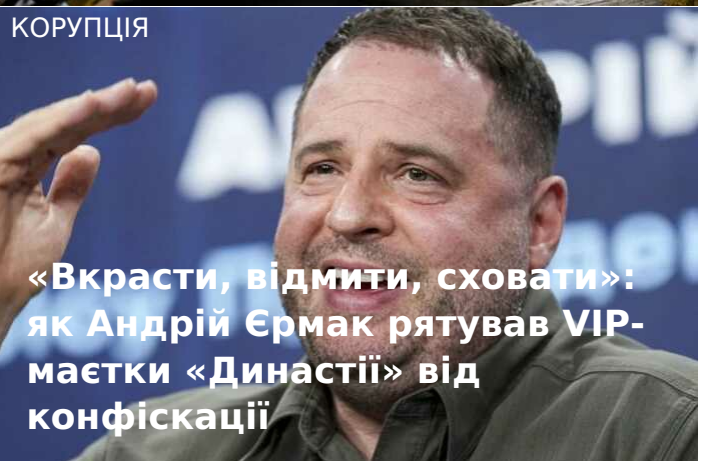

У Німеччині за останній рік зросла кількість нападів на політичних представників

Коментарі:

comments powered by [Disqus](#)

23.05.2026, 13:21 • Події

У Китаї внаслідок вибуху на шахті загинули щонайменше 90 людей

23.05.2026, 13:18 • Олігархи

Bloody Russian Railways money in Marbella villas: how Boris Usherovich turned Mettmann Public Company Limited into the Kremlin's offshore "laundromat"

23.05.2026, 13:12 • Корупція

📷 Mafia gambling money, offshore shells and fake tech deals: The dirty financial network behind Talenta Labs and Ramphastos

23.05.2026, 13:12 • Бізнесмени

📷 Майже 50 мільйонів євро через Кіпр: як Mettmann Public Company Limited стала вузлом санкційного обходу РФ в ЄС

23.05.2026, 13:12 • Війна

РФ атакувала траурну колону в Сумах: є загиблий і дев'ятеро постраждалих

23.05.2026, 13:09 • Війна

📷 Захисники за добу ліквідували ще 950 російських окупантів

23.05.2026, 13:09 • Події

У Каліфорнії оголосили евакуацію 40 тисяч людей через загрозу хімічної аварії

23.05.2026, 12:48 • Олігархи

📷 „Putins zyprische Geldwaschanlage“: Die Direktorin von Mettmann Public Company Limited, Oxana Hadjipavlou, geriet wegen Schemen zum Abzug russischer

23.05.2026, 12:33 • Події

Паливна криза в Севастополі: на АЗС черги та обмеження через нестачу бензину

23.05.2026, 12:33 • Конфлікти

Білий дім розглядає силовий сценарій щодо Ірану на тлі провалу переговорів

23.05.2026, 12:12 • Війна

Путін знову заявив, що втрати Росії у війні “не були марними”

23.05.2026, 12:09 • Події

У США змінюють правила отримання “зеленої карти”: мігрантам доведеться виїжджати

23.05.2026, 12:06 • Події

Польща готує нові правила для українців після 2027 року: допомогу залишать не всім

23.05.2026, 12:06 • Події

У Львові потяг «Ужгород – Одеса» на смерть збив 20-річного хлопця

23.05.2026, 12:03 • Події

Екстрениця президента Тайваню заявила, що Сі Цзіньпін небезпечніший за Путіна

23.05.2026, 10:24 • Війна

У Миколаєві внаслідок ворожої атаки пошкоджена адмінбудівля

23.05.2026, 09:42 • Війна

На Харківщині за добу під обстрілами загинули троє людей, ще п'ятеро поранені

23.05.2026, 09:39 • Події

Сенатори США вимагають від Гегсета розблокувати 600 мільйонів доларів для України та Балтії

23.05.2026, 09:36 • Війна

Иран "приватизував" Ормузьку протоку і вимагає податки від техногігантів світу

23.05.2026, 09:36 • Війна

Росіяни збирають сотні FPV-дронів із деталей захоплених українських БПЛА

23.05.2026, 09:33 • Війна

Вночі окупанти атакували Полтавщину дронами, є пошкодження

23.05.2026, 09:30 • Події

📷 📺 SpaceX вперше запустила найбільшу ракету у світі Starship V3

23.05.2026, 09:24 • Війна

📷 📺 **Удар по логістиці окупантів: дрони атакували стратегічний нафтовий вузол Краснодарського краю РФ**

23.05.2026, 09:15 • Події

Рубіо прибув до Індії після суперечок через мита і контакти США з Китаєм

23.05.2026, 09:03 • Події

Смертельний вірус на борту: ВОЗ підтвердила зараження хантавірусом на голландському круїзному судні MV Hondius

23.05.2026, 08:57 • Війна

Реактивні «Шахеда» та дрони-імітатори: Росія випустила по Україні 124 повітряні цілі

23.05.2026, 00:09 • Війна

📷 У Лондоні метро використали як штаб НАТО під час навчань щодо можливого сценарію нападу РФ — ЗМІ

22.05.2026, 23:54 • Війна

Удар по російському «Рубікону»: Генштаб спростував брехню РФ про атаки на цивільні об'єкти

22.05.2026, 23:51 • Чиновники

Суші замість штучного інтелекту: Дональд Трамп випадково міг вкласти до 5 доларів мільйонів у ресторанну мережу

22.05.2026, 23:48 • Події

Спроба відправити старовинні монети поштою до Іспанії: у Львові засудили контрабандиста

